

UNIVERSITETI I EVROPËS JUGLINDORE
УНИВЕРЗИТЕТ НА ЈУГОИСТОЧНА ЕВРОПА
SOUTH EAST EUROPEAN UNIVERSITY

Study program **Јавна администрација (2017/2018)**

Факултет	Современи Општествени Науки
Циклус на студии	Втор циклус (Постдипломски)
ЕКТС	60
Код	N-MPA60C
Титула	Магистер по јавна администрација
Архивски број на акредитација [60]	03-619/7
Решение за почеток со работа	03-1619/19 (10.11.2017)
Датум на акредитација	21.03.2017

Опис на програмата

Студиската програма *Јавна администрација* е дизајнирана така што студентите се здобиваат со менаџерски, советодавни, политички, аналитички, правни знаења, вештини и компетенции, а кои би биле применливи во владини и во невладини организации.

Кариера

Студиите по јавна администрација овозможуваат исполнување на образовните потреби за поддршка на студентите да ја започнат својата професионална кариера во: државните и локалните владини агенции, општините, јавните институции, училишните администрации, непрофитабилни организации, универзитети и претпријатија.

Резултати од учењето

Знаење и разбирање

- Има напредни знаења за теориите во јавната администрација, истражувањето и практиката.
- Има познавање и разбирање на компаративната јавна администрација на западните земји.
- Има длабоки разбирања за организацијата и функционирањето на јавната администрација во земјите членки на ЕУ.

Примена на знаењето и разбирањето

- Протолкува и дава критичко мислење во управната постапка.
- Планира и дејствува ефикасно во управувањето на организациите за јавни служби.
- Показува способност за проценка во областа на компаративната јавна администрација, земајќи ги во предвид релевантните научни, социјални и етички аспекти, и демонстрира свест за етичките аспекти во работата.
- Ја распознава поврзаноста помеѓу административните процеси и аналитичката дејност за потребите на креирање политики.

Способност за проценка

- Протолкува и дава критичко мислење во управната постапка.
- Планира и дејствува ефикасно во управувањето на организациите за јавни служби.
- Показува способност за проценка во областа на компаративната јавна администрација, земајќи ги во предвид релевантните научни, социјални и етички аспекти, и демонстрира свест за етичките аспекти во работата.
- Ја распознава поврзаноста помеѓу административните процеси и аналитичката дејност за потребите на креирање политики.

Комуникациски вештини

- Учествува во јавни дебати и медиуми, користејќи речник соодветен на професионално ниво.
- Пишува, предлага и раководи со истражувачки проекти во областа на јавната администрација.
- Ги користи модерните алатки за комуникација и нови технологии кога се работи со различни институции.

Вештини на учење

- Е способен да ги идентификува личните потреби за автономна студија и истата да ја реализира на вномен начин во област на компаративната јавна администрација.
- Да помогне во обука и развој на поединци за политички и административни позиции во јавниот сектор.
- Дакажува способност да ги разгледа моделите и класифицирање на информациите, концептите и теориите во јавната политика и администрацијата.
- Може да дијагностицира нов начин на работа во македонската јавна администрација користејќи ги компаративните предности.
- Има способност за планирање и организирање на функционирањето на јавна администрација и институциите во согласност со современите демократски системи.

Листа на предмети

Семестар 1

- [MCPA1010] [6.0 ЕКТС] **Методологија на истражување**
- [MCPA-01] [6.0 ЕКТС] **Административно и политичко управување**
- [MCPA-02] [6.0 ЕКТС] **Одржлив развој и јавната администрација**
- [6.0 ЕКТС] **Изборен предмет**
- [6.0 ЕКТС] **Изборен предмет**

Семестар 2

- [PA-200] [24.0 ЕКТС] **Магистерски труд**
- [6.0 ЕКТС] **Слободен изборен предмет**

Description of courses

Задолжителни предмети

- **Методологија на истражување**

Овој предмет е дизајниран за студенти кои се подготвуваат за изработка на магистерска теза. Главните цели на предметот е на студентите да им се нудат алатки за концептуализација на нивната теза во однос на изнаоѓање на истражувачко прашање и создавање на методи за прибирање на податоци преку и квалитативна и квантитативна анализа. Предметот е фокусиран на проблемите на квантитативните методи и техники, како што е статистичката анализа, текстови поврзани со теоријата и тестирање на хипотези. Потоа од значење се и темите за дескриптивна и каузална инференција, лонгитудинални, компаративни истражувања и студија на случај. Напредни информации ќе се нудат за прибирање на податоци работејќи со текст. Целта е анализирање на квалитативни податоци, финално ставање на сите тероецки и практични дејствија во функција на дисајнирање и пишување на тезата.

- **Административно и политичко управување**

Основна цел на наставната програма на предметот Административно и политичко управување ќе биде

студентите да стекнат знаења за начелата на институциите на јавната администрација и политичкото управување засновани на разни погледи, теоретско-доктринарни, воопшто, но и од компаративен аспект.

- **Одржлив развој и јавната администрација**

Економскиот развој е главен предизвик за сите земји, како и за сите најмоќни глобални институции, како што се ОН, Светска банка, ММФ и др. Економскиот развој е и главен предуслов за унапредување на животниот стандард на населението. Според најновите податоци од Светската банка, речиси 20% од светското население живее со помалку од 1\$ дневно. Целта на овој предмет е да се испитаат причините и корелацијата за глобалната сиромаштијата и да се дискутира за политиките кои се однесуваат на економскиот развој. По кратката анализа на концептот на економскиот развој, во рамките на предметот ќе се посветиме на алатките за мерење на сиромаштијата и нееднаквоста. Ќе се дискутира и за глобалната распределба на добивката. Во следниот дел ќе се фокусираме на улогата на човечкиот капитал, односно образованието и здравството во однос на економскиот развој.

- **Магистерски труд**

По положувањето испити, студентот може да ја започне постапката на поднесување, подготвување и јавната одбрана на магистерската тезата. Студентот избира ментор, со чии инструкции го подготвува барањето за магистерската тезата. Барањето мора да биде дозволено од наставно-научниот совет на Факултетот. По подготвување на конечната верзија на магистерскиот труд, Наставно - научниот совет на Факултетот формира тричлена комисија, која го подготвува извештајот, со кој се прифаќа или се одбива магистерскиот труд. Позитивниот извештај се одобрува од Наставно - научниот совет и се утврдува датумот за јавна одбрана.

Изборни предмети

- **Заштита на податоците на човечките ресурси**

Заштитата на податоците на човечки ресурси е важен аспект на организацискиот менаџмент. Овој предмет ќе биде фокусиран на многукратни изрази на управување со човечките ресурси во јавниот сектор и ќе се испитуваат теории и практики на УЧР во контекст на фактори, демократизација на општеството, брзиот развој на технологијата и глобализацијата кои директно имаат влијание врз развојот на УЧР. Воедно се набљудува улогата на УЧР во организации со нагласок на регрутирање, селектирање и тестирање, обука, развивање и компензација на човечките ресурси на организацијата. Значајните активности на УЧР вклучуваат анализирање и опис на работните места. Применета на стратешко размислување при анализирање на организациските и кадровските предизвици дава конкретни решенија за раководителите во јавниот сектор. Овој предмет ги подготвува студентите да бидат успешни менаџери со испитување на теориите, практиките и политиките на еден модерен МЧР.

- **Општествени проблеми и промени**

Целта на овој предмет е да се понуди специјализирано знаење во областа на социологијата на промените, но и во одделни социолошки дисциплини. Основна цел на така поставените студии е да се оспособат студентите теоретските сознанија од областа на политичките науки да ги користат за анализа на општествената стварност и да понудат (социолошки) решенија за проблемите.

- **Јавни политики**

Цели на предметот: - Студентите ќе стекнат основни познавања за природата и контекстот на јавната администрација. - Да ги разберат принципите на отчетност и демократска теорија. - Да го разберат системот на владеење. - Да ги разберат принципите на граѓанското учество во ЈА. - Студентите да стекнат основни познавања за западната мисла во однос на интерпретацијата на концептите на јавната администрација. - Да се даде анализа на епистемиолошките и методолошките фондации на јавната администрација.

- **Е-владеење**

Предметот има за цел да ги едуцира студентите: - За клучните развојни трендови во областа на е-влада во Македонија, ЕУ и пошироко; - За клучните политички, стратешки фактори и за спроведување на факторите кои влијаат врз успехот на е-владини политики и проекти; - За значењето на успешниот развој на е-влада за понатамошна модернизација на системите за јавната администрација; Тие се квалификуваат да планираат, да организираат и да истражуваат е-владини политики и проекти.

- **Реторика**

Во текот на својата историја долга 2500 години, реториката се користи за означување многу нешта, но под реторика денес се подразбира уметноста на убедување преку јазик. Реториката го означува начинот на кој поединецот се надоврзува на одредена тема или идеја со цел да го убеди другиот. Реториката ја карактеризираат неколку главни одлики и најпрвин ги дефинира одредените типични ситуации на говорот.

- **Мултилингвализам и мултикултурализам**

Цел на овој предмет ќе биде разгледување на повеќејазичноста во мултикултурните општества, како социјална појава. Оваа појава е масовна во светот. Во предавањата ќе се разгледуваат попрецизно термините: еднокултурност, повеќекултурност, мултикултурност. Ќе биде разјаснет поимот лингвистички национализам, а се izdelуваат две форми на ваков национализам, при што едната се судира со другата: кај водачите на најмоќните земји национализмот значи ширење, а за малцинствата тој добива форма на непокор и борба за афирмација на идентитетот, наспроти таков притисок. Видно место во програмата ќе зазема и мултикултурализмот во сферата на образованието.

- **Одбрани напредени поглавја од ИТ - апликации за изработка на научен труд**

Целта на овој предмет е: Да им се прикажат техничките елементи, структурата на текстот и дизајнот на еден научен труд. Да им овозможи на студентите да стекнат понапредни познавања и вештини од одбрани напредни поглавја од ИТ-апликации, кои ќе им бидат потребни при изработка на научни и стручни трудови. Практична примена на овие цели при изработка на индивидуален научен труд на студентот.

- **Одбрани напредни поглавја од апликации за статистичка обработка на податоци**

Целта на овој предмет е: Да се прикажат техничките елементи од областа на статистиката: организирање, обработка, споредување преку анализи и публикување на податоците. Да им овозможи на студентите да стекнат понапредни познавања и вештини од одбрани напредни поглавја од апликациите за статистичка обработка на податоците. Практична примена на овие цели при статистичка обработка на податоците стекнати од прашалници, прилози, научни истражувања и од друга документација.

- **Професионална комуникација**

Предметот е фокусиран на развојот на оние комуникациски вештини кои се суштествени за ефикасно функционирање во професионалниот свет. Студентите ќе го совладаат процесот на анализа на различни комуникациски ситуации, и тоа како соодветно да одговора на нив. Меѓу темите кои ќе бидат вклучени се и комуникација во организации, интерперсонална и групна комуникација, усни презентации, интервјуа за вработување, професионални деловни писма, како и интерперсонални вештини, вклучувајќи групна динамика и тимска работа.

- **Пазар на трудот**

Целта на предметот „Пазар на трудот“, е студентите од вториот циклус да стекнат основни и продлабочени знаења за теоријата на пазарот на трудот и за механизмите за функционирање на пазарната економија. Студентите ќе ги совладаат категориите, законите и основните принципи преку кои функционира пазарот на трудот. Се прави детална анализа на моделот на однесување и на улогата која ја имаат клучните чинители на пазарот на трудот: индивидуите, компаниите и владата. Анализата се базира на две основни категории на пазарот – побарувачката и понудата – кои се применуваат речиси на сите теми кои се обработуваат за овој предмет. Знаењето кое ќе го добијат студентите со овој предмет претставува теоретска основа потребна за разбирање и на различните теории и политики кои се применуваат на пазарот на трудот. Преку предметот студентите ќе разберат како пазарите на трудот ефикасно го распределуваат и го користат реткиот фактор на производството - трудот. Предавањата вклучуваат знаење за: концептите на побарувачката и понудата и нивната практична примена; однесувањето на индивидуите на пазарот на трудот со цел да се максимизира нивната корисност; однесувањето на компаниите на пазарот на трудот со цел да се максимизира нивната корисност; однесувањето на компаниите на пазарот на трудот со цел да се максимизира профитот; улогата на владата на пазарот на трудот, различни структури на пазарите на трудот: пазарот на трудот во целосна конкуренција, монополот на пазарот на трудот, улогата на синдикатите на пазарот на трудот, билатералниот монопол на пазарот на трудот. Предавањата и дискусиите во текот на предавањата се однесуваат и на материјалот кој не е содржан во книгата и на некои аспекти од материјалот кој се содржи во основната литература нема да се дискутира на час туку студентите преку активно учење сами ќе го совладаат. Поради тоа, со цел студентите да постигнат успех во учењето содржините од предметот ќе бидат обработувани преку предавања и работилници со активно учество во дискусиите на различни теми кои се однесуваат на пазарот на трудот.

- **Методологија на наставата**

Целта на овој предмет е да се запознаат студентите со основните пристапи и методи на предавање. Од

студентите се очекува стекнат знаења и вештини со кои ќе можат да применат средства за активна настава. Опфатен е и пристап за развојот, наставата и учењето како концепти, како и за основни практики кои ќе им овозможат на предавачите да предаваат за развојот на мислењето. Преку овој предмет, студентите ќе стекнат и теоретска основа и стратегии со кои ќе можат да го развиваат и своето и критичкото мислење на студентите.

• **Филозофија на општествените науки**

Овој модул опфаќа информации кои ќе им овозможат на студентите да стекнат знаења, вештини и способности, односно да бидат стручни и компетенти во општествените науки, вклучувајќи ја и општата методологија (објаснување, теоретизирање, тестирање), примена на филозофијата (особено индивидуализмот наспроти холизмот), природата на рационалноста и историјата на теории и концепти. Овој модул нуди напредно истражување на актуелните дебати за онтологијата, методологија и за целите на општествените науки. Предметот ќе се фокусира на централните прашања на општествените науки: етнометодологија; еволуција; феноменологија; рационалност; релативизам; научни методи; текстуални толкувања. Резултати од учењето: По успешното завршување на овој предмет, студентите ќе бидат способни: • Да ги разберат целта на општествените науки и разликата меѓу објаснувањето и разбирањето на човековото однесување. • Да го објаснат различниот пристап во општествените науки, да ги споредат природните науки, особеностите за луѓето и општествените феномени. • Да ги разберат општествените структури, практики, норми, институции итн., како и односот меѓу поединците и поголемите општествени структури. • Да се потпираат не само на факти за поединците и за нивната ментална состојба, туку и на случаите во кои општествените феномени не можат да се објаснат што се однесува до индивидуалното однесување. • Да разберат и да прифаќаат одреден збир на вредности на еден поинаков начин од природните науки, да добијат можност за објективност во општествените науки.

• **Менаџмент на проекти**

По успешното завршување на наставата, студентите треба да бидат способни: Да ги планираат активностите неопходни за реализација на проектот, да ја идентификуваат нивната меѓузависност во поглед на времетраењето и трошоците. Да ги подготвуваат потребните извештаи и да ја реализираат целокупната потребна комуникација меѓу проектот и клиентот, како и меѓу членовите на тимот и другите стејкхолдери. Да го структурираат проектот со своите составни активности. Да изработат гантограм и мрежен дијаграм на проектот и да го утврдат најкраткото време за реализација на проектот. Да користат софтвер МС Проект како алатка во процесот на планирање, имплементација и при надзор врз проектот. Да го дефинираат проектот, да ги идентификуваат неговиот обем и неговите цели, како и да развијат проектна спецификација.

• **Методи на оптимизација**

Целта на овој предмет е да се презентираат техниките на моделирање и оптимизација со цел да се оспособи студентите за развивање модели кои се користат за решавање реални проблеми од областа на компјутерските науки. Целта на овој предмет е да се анализира важноста на матричното факторизирање како една важна алатка што нуди модалитети за оптимизација на решенијата на различни нумерички алгоритми кои се од основен интерес за решавање проблеми од областа на компјутерските науки. Преку овој предмет студентите ќе се запознаат со основите на теоријата на оптимизација и со методите на изнаоѓање на оптимумот. Ќе се анализираат различни методи на оптимизација, како што се: симплекс методата, проблемот на дуалноста и сензитивноста на проблемите на линеарното програмирање. Ќе се анализира компјутерската примена на секој анализиран проблем, предложувајќи и соодветен модел за оптимизација.

• **Етички и правни прашања во информатички технологии (ИТ)**

Цели на предметната програма: Да се разбере реалниот однос меѓу компјутери, технолошки промени, општеството и законот. Да се истакне моќната улога која компјутерите и компјутерски професионалци ја имаат во технолошкото општество. Да се разберат правните области, кои се релевантни за компјутерската дисциплина. Да се разберат етичките концепти кои се важни за корисниците на компјутери и за професионалците. Да се стекне искуство за разгледување етички прашања и за решавање етички дилеми.

• **Заштита на човековите права**

Целта на овој предмет е: да ги запознае студентите со концептот на меѓународното право за правата на човекот, спроведување на тие права во праксата, нивното влијание во креирањето на националните политики; да ги поттикне студентите да размислуваат критички на односот меѓу меѓународното право и националното право; да ги направи свесни за сегашните меѓународни настани, како тие влијаат врз секојдневниот живот на луѓето во светот; да ги поттикне студентите да го дадат својот придонес во областа на изготвување на законите за заштита на човековите права, со надеж дека донесувачите на одлуки ќе ги земаат во предвид во процесот на создавање и спроведувањена државните политики.